

The Saturdays (De zaterdagen)

IN SAMENWERKING MET Dirk Bours (NL), Aljaz Celarc (SI), Norbert Grunschel (NL), Willem van Kempen (NL), Paulina Mellado (CL), Sorin Popescu (RO), Koen van Santvoort (NL), Nienke Toeter (NL), Ritsert de Wit

The Saturdays is een langdurig project, gestart eind 2013, waar ik de potentie van collaboratief werken in relatie met schilderkunst onderzoek. Een tijd lang heb ik één of meer (niet)kunstenaars, op verschillende zaterdagen uitgenodigd in mijn atelier. *

Ik bedacht een aantal condities om daarbinnen samen intuïtief naar mogelijkheden te zoeken. Soms werden een aantal regels aan de kant geschoven. Deze manier van werken bracht ons voorbij onze eigen smaak, opvattingen, vooroordelen en opgelegde orde. Een sociale logica en structuur openbaarde zich tijdens het maken, dat gezien kan worden als een domino-effect. De selectie werken hierboven zijn zorgvuldig, ruim een jaar later na het maken, door mij uitgezocht en gerangschikt. Deze werken hebben voor mij een bepaalde mate van snelheid, focus, plezier, uitgesprokenheid en openheid in zich. Ik zie een link met de traditie van Provisional Painting (Voorlopige schilderkunst).

Regels/kaders:

- Elke sessie duurt van 10.00 uur tot 16.30 uur.
Per sessie worden 50 werken gemaakt van 50 x 50 cm op glasvezelbehang.
Vermijdt perspectief en figuratie
Collage en assemblage is toegestaan
Je mag alles gebruiken wat er in mijn studio te vinden is.
Breng iets mee van je huis of eigen praktijk dat je beeldend wilt onderzoeken
bepaal zelf wanneer je pauze wilt houden
Als je niet verder komt, geef het werk door aan de ander.

(Met uitzondering van de samenwerking met: Sorin Popescu. Sorin is een jonge Roemeense kunstenaar die ik heb ontmoet tijdens mijn studietrip in Bucharest. Met Dirk Bours en Willem van Kempen heb ik in totaal 3 keer samengewerkt, twee sessies vonden plaats in Maastricht. Daar zijn ook drie werken op doek ontstaan. En voor mijn tweede zaterdagsessie kon ik niemand op tijd vinden. Ik heb toen alleen gewerkt.)

Things are Cooking in our Kitchen (Dingen koken in onze keuken)

GEÏNITIEERD DOOR Maarten Spons

MET Ide André, Dirk Bours, Mischa Doorenweerd, Willem de Haan, Jeroen Jaenen, Willem van Kempen, Ruben Mols, Maarten Spons, Thomas Swinkels

LOCATIE Greylight Projects, Hoensbroek, NL

DATUM 03.04.2015 – 16.04.2015

Voor *Things are Cooking in our Kitchen* nodigde ik acht jonge beeldend kunstenaars uit, waarmee ik mij artistiek verbonden voel, om de mogelijkheid van collaboratief werken in relatie tot schilderkunst en beeldhouwkunst te onderzoeken. De structuur, materialen en inhoud van de keuken dienden als een begincontext om mee te werken. Participanten kwamen gedurende de tweeweekse werkperiode op onregelmatige basis langs.

De specifieke plek waar Greylight Projects Hoensbroek is gelegen, had impact op ons handelen. Aangrenzend ligt het voormalig gemeentehuis met fontein, die beiden van ca. 1996-8 niet meer in gebruik zijn. Tijdens de presentatieavond onthulden wij een tijdelijke fontein en nodigden buurtbewoners, familie, vrienden, kennissen en kunstliefhebbers binnen uit om pannenkoeken te eten, gebruikmakend van onze keukeninstallatie en zittend op onze verhoogde vloerinstallatie.

Hans Duzijn, overbuurman Greylight Projects en eigenaar van de Stermediastore Hoensbroek ontwierp het keukenbehang en poster voor onze installatie.

Hot Spices Wet Feet (Hete specerijen natte voeten)

IN SAMENWERKING MET Ermias Kifleyesus, ET

AFSTUDEERSHOW The Collection, MFA AKV/ST.Joost, 's-Hertogenbosch, NL

IN GESPREK MET curator Petra Heck

LOCATIE Greylight Projects, Brussels, BE

DATUM 03.04.2015 – 16.04.2015

Mijn afstudeershow heb ik gebruikt als een mogelijkheid om werken te tonen die gedurende mijn masterstudie individueel (Antoine) of collaboratief (The Saturdays) zijn ontwikkeld. Alsook om in situ een collaboratief werk te maken met de in Brussel gevestigde beeldend kunstenaar Ermias Kifleyesus, voor het billboard aan de gevel van de projectruimte. En om een (visuele) interactie aan te gaan met werken van collega kunstenaars en toevallige passanten op straat (dier of mens). Dit door middel van een 50 meter aan- en afvoer systeem van leidingen. Aangesloten op het hoofdsysteem meanderde mijn tijdelijke buizensysteem, deels prominent aanwezig en deels minder nadrukkelijk aanwezig, zich door diverse gangen en ruimtes. Uiteindelijk mondde dit buiten onder het billboard uit, waar stromend water wegvloede via de stoep en straat.

Het schilderij in samenwerking met Ermias Kifleyesus bestaat uit hergebruikt behangpapier met keukenafbeeldingen, afkomstig van het project *Things are Cooking in our Kitchen*. De achterkant hiervan vormde de drager om met specerijen en kruiden op te schilderen.

The Cucumber Temple (De komkommer tempel)

IDEE EN ORGANISATIE Mfa AKV/ST.Joost studenten

MET Danni van Amstel (NL), Katrein Breukers (NL), Tyas Leeuwerink (NL), Maud Oonk (NL), Mohadeseh Rahimitabar (IR), Maarten Spons (NL)

LOCATIE Expoplu, Nijmegen, NL

DATUM, 01.03.2015 – 15.03.2015

The Cucumber Temple is een tentoonstelling binnen een tekst van Martijn in 't Veld. Deze tentoonstelling is tijdens mijn studie Master Fine Arts (AKV/ST. Joost) tot stand gekomen. En sluit aan op het project 'Tijd, Subject en Ruimte' van de Belgische kunstenaar Stijn Van Dorpe dat eerder in Expoplu te zien was.

Ik toonde twee werken, die in de context van de tentoonstelling geïnstalleerd zijn als één recursief (zichzelf herhalend) beeld:

1) *I'm Dreaming* bestaat uit twee pvc zeilen met geprinte screenshots van de Ikea-applicatie waarmee je virtueel je huis kunt inrichten. Ik heb de applicatie gebruikt om een denkbeeldige tentoonstelling van geselecteerde keukenonderdelen in Expoplu in te richten. Van dichtbij is de print opgebouwd uit grove pixels.

2) *Antoine* (keukenblok) is grotendeels afkomstig uit Ikea, met uitzondering van het Praxis keukenblad. De opgeplakte stickers zijn prints van collaboratieve werken, zie project *The Saturdays*. Het keukenblok was aangesloten op de watertoevoer en door het publiek te gebruiken. Met dit werk sta ik mij, meer zichtbaar als voorheen, meerdere rollen toe: kunstenaar, schilder, consument, doe-het-zelver en gastheer.

Don't you Wonder Sometimes? A Formulary for a New Heterotopy (Verwonder jij je af en toe wel eens? Een formularium voor een nieuwe heterotopie)

GECURATEERD DOOR Glenn Peeters and Pernilla Ellens

MET Marijn van Kreij, Gaia van Egmond, Thomas Raat, Lorelinde Verhees, Glenn Peeters, Maarten Spons

LOCATIE Nul Zes, Eindhoven, NL

DATUM 04.06.2015 – 06.06.2015

Verwondering is een emotie dat vergelijkbaar is met verbazing die mensen voelen wanneer ze iets heel zeldzaams of onverwachts meemaken (maar niet bedreigend).

In het nummer *Sound and Vision* zingt David Bowie over het moment van verwondering in plaats

en tijd, waarin je tot stilstand komt, zodat nieuwe ideeën en beelden kunnen ontstaan. Het is dit moment tussen denken en handelen, waarin je je misschien vervreemd voelt, die beiden worden opgeroepen en uitgedrukt in de tentoonstelling. De getoonde werken zijn materiële uitingen van persoonlijke fascinaties, onderzoeken, denken en handelen, die in de publieke sfeer van de tentoonstelling zijn gebracht.

Een heterotopie is gebaseerd op een idee van de Franse filosoof Michel Foucault. Het is een plaats tussenin, noch privé, noch publiekelijk, een plaats waar nieuwe relaties, nieuwe ideeën kunnen bestaan (in dit geval) tussen de getoonde werken en het publiek, of het materiaal en de ruimte. We willen een formularium maken voor een nieuwe heterotopie, in de vorm van een pop-up tentoonstelling die is afgestemd op het Eindhoven Psych Lab festival. Een visuele happening in plaats en tijd.

Tekst: Glenn Peeters and Pernilla Ellens

Horses for the Gods (Paarden voor de goden)

Installatie in ontwikkeling

EVENT Several Species of Small Furry Animals Gathered Together in a Cave and Grooving With a Pict

GEORGANISEERD DOOR Whatspace

LOCATIE MOB terrain, Tilburg, NL

DATUM 17-18.10.2015

Horses for the Gods is losjes gebaseerd op een Chinese en Vietnamese traditie, waarbij families vlak voor jaarwisseling voedseloffers brengen aan de keukengod(en). Deze keukengod of goden brengen elk jaar verslag aan de hemelse Keizer over het gedrag van een gezin. Geluk wordt door de hemelse Keizer verspreid over gezinnen die zich een jaar goed hebben gedragen.

Het narratief en specifieke gebruik van voedseloffers en rituelen rondom deze traditie verschilt tussen deze twee culturen.

In deze installatie tracht ik een symbolische ruilhandel te voeren met de onbekende ander, dit kan zowel de keukengoden zijn als de toeschouwer. Als omhulsel voor mijn offers heb ik een readymade groene regenton genomen en een van mijn andere werken *I'm Dreaming* hergebruikt. Ikea dient voor mij als vehikel voor het hervinden van mijn spiritualiteit.

Inhoud zakken:

Honing en wijn

In de Chinese traditie wordt er een afbeelding van de keukengod naast het fornuis gehangen. Zijn mond wordt met honing besmeerd zodat hij een plakkerige mond heeft of hij krijgt wijn over zich

heen gegooid om hem dronken te laten worden. Door dit ritueel kan de keukengod geen zinnige boodschap meer uitbrengen aan de hemelse kijzer.

3 vissen

De Vietnamese bevolking is ervan overtuigd, dat de keukengoden, op de rug van karpers hun reis naar de hemel maken.

Boom

De periode waarin de keukengoden tijdelijk naar de hemel gaan, is het huis onbeschermd tegen kwade invloeden. Om dat gevaar tegen te houden, wordt een kumquatboom aangeschaft.

Paddestoelen

Aarde

Appels

Cruising along the Ocean – energy/future (Cruisen langs de oceaan – energie/toekomst)

GEORGANISEERD DOOR Joep Vossebeld

MET Dirk Bours, Lorna Buckley, Oscar Creemers, Paul Drissen, Chantal Le Doux, Willem van Kempen, Ray Moon, Maarten Spons

MET BIJDRAGES VAN Simon Schothorst, Ronja Markworth and Jeroen Jaenen

LOCATIE B32 Artspace, Maastricht, NL

DATUM 12.09.2014 – 05.10.2014

Een spontane uitnodiging door Willem van Kempen aan een groep van individuele kunstenaars, waar hij zich verwant mee voelt, gaf geboorte aan deze expositie.

De expositie gaat over het problematisch gebied tussen maken en tonen, af en onaf, kwaliteit en oordeel. Het gaat niet zozeer over schilderkunst, assemblage, collage, sculptuur of de mogelijkheid van een 'afbeelding', het gaat over het probleem van het presenteren van de werken. De zoektocht voor de beste presentatievorm, die het efemere karakter van de werken respecteert. Wij (de groep kunstenaars) geloven dat deze presentatie, zoals het is getoond in B32 Artspace, de actuele vraagstelling over het kunst-object in de meest ingetogen manier verbeeldt: een inventaris van: studies, werk relikwieën en residuen getoond in een archiverende modus.

Tekst: Paul Drissen

The Artist as Producer II (De kunstenaar als producent II)

GECURATEERD DOOR Whatspace

MET Michiel Coppens (BE), Koen Delaere (NL), Peggy Franck (NL), Gerlach en Koop (NL), Bas van den Hurk (NL), Giacomo Santiago Rogado (CH), Maarten Spons (NL), Jamie Sneider (US), Lorelinde Verhees (NL)

LOCATIE Alpineum Produzentengalerie, Lucerne, CH

DATUM 30.08.2014 – 27.09.2014

Het uitgangspunt van de tentoonstelling serie *The Artist as Producer*, is een tekst door Okwui Enwezor uit 2004 getiteld, 'The Artist as Producer in Times of Crisis' (De kunstenaar als producent in tijden van crisis). In dit essay reageert Enwezor op een vroege tekst van Walter Benjamin, dat bijna eenzelfde titel heeft, 'De auteur als producent' (1934). Benjamin stelt in dit essay de vraag: 'In hoeverre is politiek bewustzijn in een kunstwerk een werktuig voor ontworteling van de autonomie van het werk en dat van de auteur?' In andere woorden: wat is de relatie tussen politiek bewustzijn en de autonomie van een kunstwerk en dat van zijn producent(en)?

Enwezor herformuleert de vraag in een hedendaagse context. Hij stelt dat de kunstenaar, als een individu met een authentieke stem, een product is van het kapitalistische Westen. In tijden van crisis, kan een dergelijk individu niets bereiken volgens hem. Alleen als kunstenaars samenwerken kunnen zij een antwoord bieden tot dominante stromingen zoals neo-liberalisme. Enwezor ziet 'nieuwe kritische artistieke formaties, die collectieve en collaboratieve producties op de voorgrond stellen, dan wel verkiezen'. Hoe vat Enwezor deze nieuwe vormen van collectieve productie op? Hij ziet twee manieren. Een is die van collectieven met permanente samenwerkingsverbanden. De anderen zijn: "Een flexibel, niet-permanente vorm van groepsverband, die een samenwerking op projectbasis verkiezen boven een permanente alliantie". Dit tweede type van samenwerking is wat Enwezor verkiest: een niet-permanente samenwerking op basis van projecten. Volgens hem past deze vorm van samenwerking veel beter bij een samenleving vandaag ten dag, dat gebaseerd is op een radicaal netwerk.

Whatspace denkt dat deze analyse nog steeds actueel is. Hoe kunnen wij- en hoe zullen wij een dergelijke analyse productief maken? Beide, zowel de tekst door Benjamin eveneens de tekst door Enwezor nemen een sterk standpunt in. Met de tentoonstelling wil Whatspace testen en bevragen, hoe formele benaderingen door hedendaagse kunstenaars betrekking kunnen hebben op deze standpunten. Kan werk dat vaak verschijnt als licht en speels, ook relaties onthullen met kameraadschap, seksualiteit, vrouwelijkheid en zelfs in de richting gaan van een politiek bewustzijn? Alle kunstenaars in deze tentoonstelling bevragen hun medium en hun praktijk en onderzoeken wat zij in de gegeven omstandigheden kunnen betekenen. Hun formele benaderingen en productiewijzen laten zien hoe deze eigentijdse kunstenaars gerelateerd zijn aan onze tijd en de plaats van hun praktijk daarbinnen in.

tekst: Whatspace

Deconstructing Ping Pong still Ping Pong (Het deconstrueren van Ping Pong is nog steeds Ping Pong)

GROEPSSHOW 'There & there - No(w)here'

Two weeks workperiod with exhibition by MFA AKV/ST.Joost students

LOCATIE VORT, 's Hertogenbosch, NL

DATUM 9-11.05.2014

Werk hernemen, ontleden en opnieuw onderzoeken vind ik essentieel binnen mijn kunstenaarspraktijk. Voor mij ligt daar veel potentie verscholen, het weerlegt mijn perceptie op mijn werk en zijn context. Hiermee kom ik verder.

Ping Pong

GROEPSSHOW XoHouille

Two weeks residency with exhibition by MFA AKV/ST.Joost students

IN GESPREK MET curator Emmanuel Lambion

LOCATIE W-O-L-K-E, Brussels, BE

DATUM 29-30.11.2013

Tijdens de eerste *The Saturdays* sessie ontstond een 50 x 50cm schilderij dat mij deed denken aan een fragment van een pingpong tafel. Het 'social design' van dit spel bood mij zowel inhoudelijk als beeldend letterlijk een speelveld, waarbinnen ik visueel kon gaan zoeken. Het omvatte een ruimte waar mijn opvattingen over schilderkunst zich deed verbreden. Dit omdat: ik nog steeds visueel de uitdaging van het modernisme kan aangaan wanneer er gesproken wordt over diepte en oppervlakte, maar waar het continueert op hetzelfde level als het alledaagse leven. Schilderkunst was plots voor mij iets dat niet tot een logische conclusie wordt gebracht, niet afgesloten is en op zichzelf gericht, maar juist iets dat zich altijd naast iets bevindt.

Deze installatie is voor mij een ontmoetingspunt waar verschillende disciplines samen komen (schilderkunst, tekenkunst, beeldhouwkunst en architectuur). Ik zie het geheel als een driedimensionaal schilderij dat ritmisch samenwerkt met de ruimte. De meeste materialen zijn gekocht bij de bouwmarkt, behalve de twee stukken spaanplaat op de vloer. Dit zijn stukken restmateriaal die ik op straat in Brussel heb gevonden. Daar heb ik een uitgesneden stuk gelakt glasvezelbehang opgelegd.

The Fabric Adjustment (De stofaanpassing)

GROEPSSHOW No Man's Land

LOCATIE Hedah - B32, Maastricht, NL

DATUM 29.06.2013 – 28.07.2013

Dit was mijn eerste ervaring om in situ te werken. Een paar maanden ervoor wist ik niet meer te handelen met verf op canvas. Ik zocht naar andere ondergronden, zoals stoffen waar een patroon of structuur al aanwezig was om hier rechtstreeks met verf op te reageren. Op mijn atelier knipte ik uit een stof een willekeurig vlak. Hier probeerde ik wat Tempera verf op te smeren. Gewoon om te kijken of het bleef zitten. Nadien bracht ik de berg met stoffen naar de ruimte en spreidde deze uit over de vloer. Het lag eigenlijk in een keer goed. Een raster van tegels in de vloer hield alle vlakken bij elkaar. Als laatste ingreep heb ik het uitgeknipte stuk stof op een ander stuk stof neergelegd. Tijdens de expositie heb ik onderzocht of er ook nog een andere compositie mogelijk was.

Archief

PERIODE 2008-2013 (selectie)

Als beginnend visueel kunstenaar heb ik mij altijd het meest aangetrokken gevoeld tot schilderkunst. Ook wanneer ik gebruik maak van andere media of als mijn werken ruimtelijke dimensies aannemen werk ik vanuit een schilderkunstige proces. Hetgeen wat dit medium zo interessant maakt is dat het een direct en conceptueel medium is, maar dat je toch op een hele intuïtieve en zoekende manier te werk kan gaan. Dat intuïtieve moet wel binnen bepaalde condities plaatsvinden anders zal alles in een vrijblijvendheid uitmonden.

De selectie werken in mijn archief verhouden zich tot de ideeëngeschiedenis en beeldtaal van het modernisme (Cézanne, Kubisme, Mondriaan/ Malevich, etc), concrete en formele kunst. Het zijn onderzoeken naar het eigen medium die een concreet, formeel, zintuiglijk en intuïtief karakter hebben.

In 2008 – 2009 nam ik abstracte of geometrische vormen en patronen, die ik veelal in het publieke domein tegenkwam, als uitgangspunt. Deze diverse vormen en patronen waren meestal het resultaat van een toegepaste ingreep zoals die van een schutting, isolatiemateriaal, houten vloer en geschilderde garagepoorten. Ritmiciteit, verschuiving en het platte/grafische karakter van een specifieke (reeks) patronen of vormen speelde vaak een belangrijke rol bij het uitkiezen hiervan. Het uitgangspunt werd schilderkunstig onderzocht. Bij mijn eerste werken staat de penseelstreek in teken van de geschilderde vorm of ritme. Deze zijn 'gevoeld' of 'afgetast' door verf, achtergrond en voorgrond worden gelijkwaardig behandeld. Voor de serie schilderijen met cirkel maakte ik gebruik van een kartonnen mal zodat ik geen rekening meer hoefde te houden met de vorm in het schildersproces. Zo staat bij twee van de vier werken de penseelvoering ten dienste van zichzelf en niet van de cirkel. Bij de andere twee werken gaat het meer om de verhouding tussen verf, drager en muur. Dit geldt ook voor het zwart gelakt werk dat bestaat uit losse elementen.

De periode die volgt 2010 – 2011 gaf de kartonnen mal (boven vermeld), in eerste instantie niet bewust gemaakt als kunstwerk, mij een nieuw inzicht. Ik besloot om canvas te vermijden en dit in te ruilen voor kunstleer, plaatmateriaal, transparante plastic, glasvezelbehang, beton of linoleum. Ik wilde beelden maken zonder enkele vormelijke aanleiding. De uitkomst van een concreet beeld moest voor mij een gevolg zijn van een schilderkunstig proces. Onder het proces bedoel ik het doen zelf (intuïtief en praktisch/functioneel), handelen dat gerelateerd is aan de kwaliteit van het materiaal of het aanbrengen van verf of spuitverf dat zich verhoudt tot de drager. Maar toch bleef ik ook geïnteresseerd in een in elkaar gezette concrete abstracte voorstelling. De drager maakte ik zelf door geprepareerden banen glasvezelbehang aan elkaar te lijmen of deze op een houten paneel te plakken.

Zo rond 2012 – 2013 begon ik meer te tekenen op wit A4 papier en collages te maken op de binnenkant van enveloppen. Dit laatste bracht mij ook de mogelijkheid om in serie te werken. De tekeningen en collages waren bedoeld als voorstudie voor schilderijen. Het lukte mij echter niet om deze te vertalen naar canvas. De studies/schetsen waren interessanter en misschien te af. Wie weet is het nog iets voor de toekomst om dit te hernemen?

Als gevolg ging ik weer opzoek naar ondergronden waar ik meer direct op kon reageren zoals bij de enveloppen. Ondergronden met rasters, lijnen of patronen bleken zeer geschikt en effectief te zijn om op te reageren.

Kunstenarsverklaring

Mijn kunstpraktijk handelt met de gedeelde potentie binnen het creëren, selecteren en tonen van visuele talen en het herzien of hergebruiken van voltooid werk. Werkend in de traditie van Provisional Painting, ben ik geïnteresseerd in de mogelijkheden van collaboratie in relatie tot schilderkunst en installatiekunst. Binnen deze collaboraties met een of meer (niet)kunstenaar(s) formuleer ik condities om intuïtief te werken.

Sinds eind 2014, maak ik gebruik van de keuken als archetype binnen mijn kunstpraktijk. Naast de archetypische kwaliteiten van een keuken, vergroot het mijn idee van wat schilderkunst tegenwoordig kan zijn. De keuken activeert het schilderij en vice versa.

De keuken is een van de laatste ruimtes waarin de vorm en esthetica van functionaliteit, modernisme en minimalisme zo duidelijk zijn gearticuleerd. Ik wil de keuken graag zien als een experimenteel laboratorium, een plaats voor zintuiglijke activiteiten, een spirituele plek en een sociaal gebied wat belangrijk is in het bijeenbrengen van mensen.

Theoretische ondersteuning

Op 30 April 2015, presenteerde ik samen met mijn 2e jaars medestudenten van de Master Fine Art AKV| St. Joost onze resultaten van het theoretisch onderzoek van onze studies. Deze gelegenheid werd gebruikt om experimenteel te testen welke verschillende vormen 'theorie' kan innemen in ons werk. Hoe is theorie gerelateerd met kunst-productie, hoe kan deze verhouding productief worden gemaakt?

Dit is mijn presentatie:

Mijn kunstpraktijk handelt met de gedeelde potentie binnen het creëren, selecteren en tonen van een visuele taal die gerelateerd is aan schilderkunst en installatiekunst.

Voor mijn theoretisch onderzoek heb ik de volgende hoofdvraag geformuleerd:
Welke vormen van communicatie zijn er wel of niet mogelijk door middel van een kunstwerk dat schilderen of vormen of modellen van schilderkunst als uitgangspunt heeft?

Mijn onderzoek bestaat uit twee hoofdstukken.

Per hoofdstuk heb ik één kunsttheoretische tekst of lezing uitgekozen waartoe ik mij verhoudt en mijzelf uiteenzet. Vervolgens heb ik in hoofdstuk 1 een eigen werk uitgekozen en heb onderzocht hoe dit werk zich verhoudt tot de tekst "Een gift aan levende doden. Over het kunstwerk als publiek geheim" (2003) door Frank vande Veire.

In hoofdstuk 2 heb ik een lezing van Jan Verwoert uitgekozen die gegeven werd op de Glasgow School of the Arts in 2007. In deze lezing spreekt hij over voorlopige gedachten van een essay in progressie; aanroepen of bijeenroepen van gemeenschappen door een ceremonie van geënceneerde toegeëigende objecten.

Omdat ik gelimiteerde tijd heb voor mijn presentatie, heb ik ervoor gekozen om kort iets te zeggen over de tekst door Frank vande Veire : "Een gift aan levende doden". Zijn conclusie is dat kunst geen directe communicatie is en dat het 'leven' zelf ook verschijnt als iets dat autonoom is, dat niet communiceert.

Zijn beste argument, denk ik, is dat hij beschrijft dat de ervaring van de moderne mens niet in zijn levenscontext en dus niet in zichzelf is geïntegreerd. Het 'leven' van de moderne mens is een spookachtig constellatie van gedecontextualiseerde, geabstraheerde elementen, zoals: tv, telefoon, video, film, internet, de hele cultuur van beeld en informatiemedia.

De algemene conclusie van Frank vande Veire is: "Het huwelijk tussen kunst en leven is een fantasma".

Ondanks Vande Veires' mooie redevowering en mooie analyse wil ik zijn statement naast mij neerleggen en zoeken naar andere, nieuwe mogelijkheden.

Ik ben het eens met Vande Veire betreffende het feit dat kunst geen directe communicatie is en dat kunst misschien niet in het midden van een samenleving kan staan, maar ik geloof dat een kunstwerk een open moment met een gedeelde potentieel kan bieden.

Laat me proberen dit uit te leggen door het analyseren van het volgende schilderij, dit is een werk van mij.

Het werk heet: The Saturdays nr 551 (2014, Lak, primer, afbeelding tijdschrift op linnen, 80.5 x 60 cm)

Dit werk is gemaakt tijdens een dag van samenwerking met Willem van Kempen en Dirk Bours.

Dit zijn de drie aspecten waar ik over wil spreken:

1) Provisional painting 2) Ritmiciteit 3) Aangrenzendheid

1) *Provisional painting* (Voorlopige schilderkunst) is een term bedacht door Raphael Rubinstein. In zijn tekst beschrijft hij een traditie van kunstenaars die al lange tijd werk maken die er: toevallig, snel, voorzichtig, weifelend, onvoltooid, abstractie als een geste, markeringen of als zelf-annulering eruit zien. Op verschillende manieren, keren ze allen opzettelijk weg van “krachtige” schilderkunst. En kiezen voor schilderkunst waar constant inconsequenties, mislukkingen of ineens stortingen geriskeerd worden en zetten hun naam op een schilderij dat eruitziet, van enkele perspectieven, als een volslagen mislukking.

Provisional painting heeft naar mijn idee te maken met de mogelijkheid van beeld. Het gaat niet over het maken van goeie grappen over de traditie van het heroïsche handelen van het modernisme, waarin eindspelscenario's worden gehanteerd. Maar het gaat eerder over het aangaan van de volledige uitdaging van het modernisme, wanneer we spreken over: diepte en oppervlakte, maar in de toonsoort van zijn continuïteit en niet zijn einde. Bijvoorbeeld een kunstenaar als Michael Krebber, die zich bezighoudt met de randen van schilderkunst, is naar mijn mening, niet bezig met het streven naar een laatste handeling.

Ik denk dat deze manieren van werken meer vraagt van het publiek, het is meer open.

Sommige wijzen van specifieke kunstenaars kunnen ook worden gekoppeld aan de term "Open work" zoals gebruikt door Umberto Eco, waar hij erop wijst dat het open work:

- 1) een kunstwerk in beweging is en herkenbaar is door zijn uitnodiging aan het publiek om samen te werken met de auteur.
- 2) De werken zijn organisch af, maar ze zijn open voor een nieuwe generatie van de interne verbindingen, die de geadresseerde moet ontdekken.

2) *Aangrenzendheid* is beschreven door Jan Verwoert in zijn tekst: *Why are conceptual artists painting again? Because they think it's a good idea.* (Waarom zijn conceptuele kunstenaars weer gaan schilderen? Omdat ze denken dat het een goed idee is.)

Verwoert formuleert *aangrenzendheid* in deze context als 'De kleur zijnde naast de kleur.' Hij citeert Helen Frankenthaler. beiden verwijzen hier naar het idee van een zijwaartse beweging, nabijheid. Het gevoel van schilderkunst altijd naast iets: naast muziek, pop of waar de discotheek zich ernaast bevindt, naast mode, naast de snoepwinkel, naast de visuele cultuur, de poëzie of de stad. Schilderkunst als een doorgang naar het lichaam, naast het balletpodium of misschien de salon die zich ernaast bevindt, de sociale ruimte. Verwoert verwijst ook naar Baudelaire's essay getiteld: *De schilder van het moderne leven*. Baudelaire schrijft over make-up en mode, precies daar merkt Verwoert op ligt de kortstondige aard van de waarheid van het moment vast. Baudelaire spreekt over make-up en schilderkunst in dezelfde toonsoort als het vastleggen van een modern moment. Verwoert maakt het punt dat schilderkunst iets is dat vele burens heeft. Zo voel ik mij bijvoorbeeld aangetrokken door het design van de Bar-le-duc fles (citroen smaak).

3) *Ritmicititeit* is nog een term gebruikt door Verwoert in dezelfde tekst: *Why are conceptual artist painting again? Because they think it's a good idea.* Jan Verwoert biedt *ritmicititeit* aan als een fundamentele dimensie hoe in abstracte kunst een canvas is gestructureerd. Hij bedoelt hiermee niet dat we langer spreken in een moderne traditie over compositie. In termen dat je wat rood hier smeert en wat blauw daar. Maar het gaat over het vinden van een ritme, het vinden van een structuur dat tot leven komt. Niet een dode structuur maar een ritmische structuur dat in principe het geheel

naar een andere leven van ervaring brengt. Het gene dat abstractie linkt aan de levende wereld is ritmiciteit. Ritme kan gelinkt worden aan dansen en dat is een collectieve vorm van genieten. Het gaat over de goeie groove. De orde is niet langer essentieel, maar dat ontstaat gedurende de ontwikkeling van het proces. De structuur komt te voorschijn als de punten met elkaar worden verbonden. Hij vergelijkt dit met het spelen van domino, waar het speelveld te voorschijn komt, wanneer de stenen worden neergelegd. Volgens Verwoert kan dit vertaald worden als een 'sociale logica', het is hoe je zwaarte distribueert in een gemeenschap. het is een manier om de zwaarte te verschuiven die je gebruikt in een sociale dialoog. Gerelateerd aan mijn eigen schilderij, de verf en de afbeelding spelen hun eigen spel. Er is een ritme tussen de verf en het beeld van de slang, tussen de vorm en het materiaal. Dit schilderij is ook letterlijk een sociale daad. Omdat tijdens de sessie mijn kunstenaars vrienden reageerden op mijn handelingen, wij ondersteunden elkaar met onze aandacht en oplettendheid. Door te reageren op elkaars schilderkunstige handelingen, kijkend naar de mogelijkheden van het toestaan van een sociale logica en structuur. Deze performatieve werkwijze verwerpt de autoritaire logica van een opgelegde orde.

Tot zover deel 1, en nu wil ik graag starten met het tweede, kortere, deel van mijn presentatie waar ik mijn meest recente project zal uitleggen, werkend met het begrip van de keuken.

In tegenstelling tot Frank vande Veire probeert Jan Verwoert naar mogelijkheden te zoeken voor het creëren van gemeenschappen door middel van kunst. Ik zal zijn lezing gebruiken om de potentie van de keuken te verklaren. Sinds het einde van 2014, maak ik gebruik van 'de keuken' als archetype om naar mogelijkheden binnen mijn kunstpraktijk te zoeken.

Verwoert legt uit dat het idee van een open onbepaald potentieel, relateert aan consumptie. Dit is waar moderne steden altijd opbloeien, het idee van een 24 urige consumerende stad. Iedereen is welkom en kan consumeren, eten, drinken, winkelen en plezier maken zoveel hij wilt. De kracht van het scherm is alomtegenwoordig, beschrijft Verwoert, het adresseert ons als een collectief van individuele kopers. Verwoert wijst op de paradox van het adresseren van mensen als een collectief. Het gebaar van aanroepen van individuen continueert te bestaan in een bijzondere architectonische taal.

Het spreekt het stedelijke publiek aan door middel van de taal van het scherm, dat ons adresseert als een collectief van individuen. Deze potentie weerspiegelt het cinematografische format.

Het scherm belooft dat alle vreugde van consumeren gaat komen. Maar bovendien is er altijd een verborgen agenda gelinkt aan de belofte. Een belofte met een 'Package Deal'. Neem bijvoorbeeld Times Square: een jungle aan visuele informatie. Maar het is precies daar dat Verwoert een georganiseerde structuur ziet. Per sekse wordt je geadresseerd, zoals bijvoorbeeld aan vrouwen: “Wil je gelukkig worden? Wees mooi, ga trouwen en huur een flat.”

Op het eerste gezicht, heeft de keuken niet dezelfde aantrekkingskracht als het verlichte scherm. Je kunt zeggen dat het een anachronisme is, iets uit een andere tijd. Maar voor mij, een eenvoudige keuken kast heeft een meer duurzame kwaliteit. De keuken heeft een zuivere belofte, het heeft een uitnodigend potentieel. De keuken onthoudt zich van het formuleren van een package deal. Ik wil graag het citaat van Helen Frankenthaler opnieuw gebruiken: " De kleur zijnde naast de kleur ".

* De keuken met zijn praktische ontwerp vergroot mijn idee van wat schilderkunst kan zijn. De keuken kan het creatieve en spirituele hart zijn van een huis. Ik zie de keuken ook als een archief, een experimenteel laboratorium, en een plaats voor zintuiglijke werk. Het activeert het schilderij en visa versa.

- * De keuken is naar mijn mening een van de laatste plaatsen geworden, waar vormen en esthetiek van functionaliteit, modernisme en minimalisme zo duidelijk zijn gearticuleerd. Het gene wat ik bedoel, is dat een keuken opgebouwd is uit een ritme van monochrome rechthoeken of vierkanten.
- * Het is niet alleen een plaats voor de professional, maar ook voor de amateur, waar het de installatie betreft van bijvoorbeeld waterpijpen, gas, tegels, enz.
- * De keuken is een archetype, een sociale plaats die een belangrijke speelt in het verzamelen van mensen. Het onthoudt zich van het scheiden van geslacht.
- * De keuken is een maaltijd machine en drankopslag voor basisbehoeften of voor feesten.
- * Een plek waar we niet voortdurend hoeven te presteren, te performen en waar we een gevoel van uitputting kunnen delen, een plek waar we kunnen herstellen.
- * De keuken is een democratische plek voor overleg, vergaderingen en onderhandelingen.

Mijn voorlopige conclusie is dat kunst niet direct communicatie is.

Als mens zijnde kunnen we nooit effectief de aanwezigheid van de dingen in onze omgeving interpreteren. De context gaat een wisselwerking aan met het autonome, net zoals je eigen gevoelens, voorschriften en omgeving. Kunst bemiddelt en bevraagt, maar geeft geen direct antwoord.

Hoe dan ook, geloof ik dat een kunstwerk, dat schilderen of vormen of modellen van schilderkunst als uitgangspunt heeft een open moment met gedeelde mogelijkheden kan bieden.

Zoals ik heb uiteengezet met de volgende termen:

- * *Provisional painting*: De werken zijn organisch afgerond, maar ze staan open voor een volgende generatie van interne verbindingen, welke de geadresseerde moet onthullen.
- * *Aangrenzenheid*: Het staat nooit op zichzelf, maar heeft veel burens.
- * *Ritmiteit*: Het gaat over het vinden en voelen van de juiste groove, de dingen niet gewoon accepteren zoals ze zijn, maar het voelen en ervaren van een andere trilling.

En tenslotte is de keuken een archetype die ik als kunstenaar selecteer en inzet als experimenteel laboratorium, voor zijn beeldende kwaliteiten en vanwege zijn uitnodigend potentieel waar mensen samenkomen.